

Číslo 440
19. července 2021

V tomto čísle naleznete

Úvodník

Balíček Fit for 55

Zasedání Rady pro zahraniční věci

Zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci

Zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci

Přeshraniční zdravotní hrozby

Debata o balíčku Fit for 55

Schválené rámcové pozice

Schválené rámcové pozice

Úvodník

Zdroj: Evropská komise

Milí čtenáři,

polovina července je za námi, a tak se i evropské instituce pomalu dostávají do prázdninového režimu a připravují na tradiční krátkou letní přestávku. Rada EU bude tento a na začátku příštího týdne jednat už hlavně neformálně, Evropský parlament má tento týden ještě na programu vnější parlamentní činnost, od příštího týdne do 22. srpna pak poslance čekají parlamentní prázdniny.

Nejdůležitější událost tohoto týdne nicméně proběhla hned v pondělí v Praze. Zavítala sem totiž předsedkyně Komise se skvělou zprávou o schválení Národního plánu obnovy ČR. Ten obsahuje projekty v celkové hodnotě 180 miliard korun a je podmínkou pro čerpání prostředků z Nástroje pro obnovu a oživení (RRF). Připravován byl od loň-

Balíček Fit for 55 > Komise

Komise 14. července zveřejnila dlouho očekávaný balíček „Fit for 55“, který reviduje evropskou legislativu z oblasti klimatu, energetiky a dopravy.

Jeho primárním cílem je zajistit snížení čistých emisí skleníkových plynů v EU o nejméně 55 % do roku 2030 oproti roku 1990 a nasměřovat tak EU jako celek ke splnění cíle klimatické neutrality do roku 2050. Tyto cíle vychází z nedávno schváleného nařízení o Právním rámci pro klima (Climate Law), jsou v souladu s ambicemi **Zelené dohody pro Evropu** a v neposlední řadě před-

ského podzimu v úzké spolupráci s Komisí, která jej právě v pondělí po důkladném zhodnocení schválila. Teď mu zelenou musí dát ještě Rada EU. Ačkoliv cesta k finální podobě plánu nebyla vůbec snadná, ještě obtížnější a také významnější bude jeho implementace, na kterou bude Komise bedlivě dohlížet.

Rada EU svá zasedání tento týden z Bruselu přesune do Slovinska, které coby předsednický stát pořádá několik neformálních jednání ministrů. Ještě v pondělí nicméně proběhlo v Bruselu standardní zasedání Rady pro zemědělství a rybolov. Na program byly závěry k Akčnímu plánu pro ekologickou produkci, kde je ústředním cílem dosažení 25 % zemědělské plochy v režimu ekologického zemědělství na celoevropské úrovni.

Ve Slovinsku se v pondělí nejprve setkali ministři odpovědní za výzkum, kteří se věnovali Evropskému výzkumnému prostoru. V úterý a ve středu je vystřídají ministři životního prostředí, kteří budou diskutovat balíček Fit for 55, globální rámec pro biologickou rozmanitost nebo přípravu konference COP25, která se uskuteční v listopadu v Glasgow.

Ve čtvrtek je pak na programu neformální zasedání ministrů odpovědných za vnitřní trh a průmysl, které čeká debata na téma „Budování oběhové, kreativní a chytré budoucnosti“.

Konec týdne pak bude patřit ministrům pro evropské záležitosti. Jejich neformální zasedání se bude věnovat prioritám slovinského předsednictví a posílení odolnosti EU v reakci na krizi způsobenou pandemií covidu-19.

stavují ambiciózní příspěvek EU ke **splnění cílů Pařížské dohody**.

Balíček obsahuje **zastřešující Sdělení a 14 legislativních návrhů** (4 nové legislativní návrhy a 10 revizí stávající legislativy). Komise navrhuje dosáhnout cíle snížení emisí o 55 % na základě několika pilířů.

První pilíř počítá s **oceněním negativních externalit emisí skleníkových plynů** na základě revize systému EU – ETS, vytvořením systému podobnému EU ETS pro sektor budov a dopravy, vytvořením mechanismu uhlíkového zachytávání /Pokračování na straně 2/

na hranicích (CBAM) a revize směrnice o energetickém zdanění.

Dalším pilířem je **stanovení národních cílů v oblasti dekarbonizace**, ať už skrze revizi nařízení o sdílení úsilí (ESR), revizi nařízení o zachytávání emisí skrze využívání půdy a lesnictví (LULUCF), revize směrnice o podpoře obnovitelných zdrojů (RED3) a revize směrnice o energetické účinnosti (EED).

Posledním pilířem je dle představ Komise nastavení regulačních podmínek skrze **revize limitů CO₂** pro osobní

automobily a malé dodávky, revize směrnice o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva a návrhy legislativy pro využití udržitelného paliva v námořní a letecké dopravě. Rovněž Komise navrhuje nový fond **Sociální klimatický fond (SCF)**, který má minimalizovat socioekonomické dopady tranzice a pomáhat v boji s energetickou chudobou, která by mohla být způsobena vytvořením systému EU – ETS pro sektor budov a dopravy. Z tohoto fondu je přepokládána alokace 1,735 mld. eur. /M. Sitta/

Zasedání Rady pro zahraniční věci > Rada

V pondělí 12. července se uskutečnilo zasedání Rady pro zahraniční věci. Hlavními tématy byly geopolitika nových digitálních technologií, Strategický kompas a Etiopie. Ministři obědvali s izraelským ministrem zahraničních věcí Ja'irem Lapidem. Delegaci České republiky vedl ministr zahraničí Jakub Kulhánek.

V úvodu jednání v rámci bodu k **aktuálním otázkám** ministři zahraničí diskutovali o situaci v Afghánistánu, možných sankcích EU vůči Libanonu a také o problému cíleného vysílání nelegálních migrantů z Iráku a afrických zemí na území Litvy ze strany běloruských úřadů. Vysoký představitel Josep Borrell se dále krátce věnoval Číně, Jižnímu Kavkazu, Íránu, Libyi a situaci ka Kubě.

Během diskuze na téma **geopolitiky nových digitálních technologií** vysoký představitel J. Borrell kladl důraz na potřebu budování odolnosti EU, navazování partnerství s podobně smýšlejícími partnery posílení kybernetické diplomacie a boje s dezinformacemi. Výkonná místopředsdkyně Komise Margarethe Vestager zmínila důležitost Digitálního Kompasu 2030 a potřebu podpořit geopolitický vliv EU v technologiích. Uvedla také, že budování suverenity v rámci EU neznamena vzdalování se od USA. Ministři vyzvali k posílení vnější technologické a digitální politiky a zajištění její koherence s její vnitřní dimenzí. EU dle nich musí stanovovat globální standardy v oblasti digitálních technologií.

V úvodu diskuze ke **Strategickému kompasu** vysoký představitel zdůraznil, že tato debata má bezpečnostní a obranné politice EU vtisknout směřování ke společné strategické kultuře, která bude schopna identifikovat, sdí-

let a čelit společným bezpečnostním výzvám. Apeloval přitom, aby Strategický kompas přinesl větší operační efektivitu a předně konkrétní návrhy k jejímu rozvoji. Zástupci členských států se vyslovovali především k tématům souvisejícím s partnerstvími a odolností. Jejich vystoupení přitom odrážely již známé národní preference a návrhy.

Během **obědové diskuze s izraelským ministrem zahraničí** nejprve vysoký představitel pogratuloval k nově ustavené vládě v Izraeli s tím, že začíná nová fáze dialogu, a to jak v rámci bilaterálních vztahů, tak s regionálním přesahem. V řadě oblastí lze zintenzivnit spolupráci a posléze uspořádat Asociační radu EU – Izrael. Ministr J. Lapid uvedl, že společným cílem EU a Izraele je především ochrana liberální demokracie, svobodný tisk, občanská společnost a svoboda náboženství. Vyzval k brzkému uspořádání Asociační rady a kladl důraz na priority v oblasti obchodu, vědy a digitálního rozvoje. Poté se věnoval bezpečnostní situaci v regionu a blízkovýchodnímu mírovému procesu. Členské státy podpořily svolání Asociační rady co nejdříve.

V rámci diskuze k **Etiopii** vysoký představitel, komisařka Jutta Urpilainen i komisař Janez Lenarčič informovali o aktuálním vývoji v zemi, včetně vyhlášení jednostranného klidu zbraní ze strany etiopské vlády a následně blokády regionu Tigray. Ministři vyjádřili znepokojení nad pokračující situací v Tigray a Etiopii, a vyzvali k jednotnému a efektivnímu přístupu, za udržení tlaku, ale i dialogu s etiopskou vládou. /L. Hadrava/

Zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci > Rada

Dne 13. července se v Bruselu uskutečnilo první zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci během slovinského předsednictví. ČR zastupovala ministryně financí Alena Schillerová.

V předvečer jednání Rady se uskutečnilo zasedání **Euroskupiny v rozšířeném formátu**, na kterém si ministři vyměnili názory ohledně hospodářského vývoje v USA a na vzájemnou spolupráci v oblasti hospodářské a finanční politiky s ministryní financí Spojených států Janet Yellenovou. Dále předseda Euroskupiny informoval o výsledcích Eurosummitu v rozšířeném formátu dne 25. června a ministři podpořili závazek k dosažení dohody nad plánem dalšího postupu k dokončení bankovní unie do prosince 2021.

Na plánované snídani Komise informovala o aktuální hospodářské situaci a oživování ekonomiky na základě letní ekonomické předpovědi a Evropská centrální banka doplnila svůj pohled na perspektivu oživení, **situaci na trhu práce a aktuální vývoj inflace.**

V rámci **legislativních bodů** následně představila Komise **balíček** v oblasti **udržitelných financí**. Ministři obecně podpořili strategii financování přechodu EU na udržitelnou ekonomiku a návrh nařízení o evropských zelených dluhopisech, které slovinské předsednictví začne rozpracovávat na technické úrovni. Dále někteří ministři požadovali od Komise rychlé vypracování delegovaného aktu v rámci **tzv. taxonomie**, který by specifikoval oblast plynu a jaderné energetiky. Slovinské předsednictví a Komise také společně informovali o stavu projednávání legislativy v oblasti finančních trhů v Radě a s Evropským parlamentem.

V rámci **nelegislativních bodů** byla podána informace o provádění nástroje pro oživení a odolnost. Komise informovala o interní přípravě dalších návrhů implementačních rozhodnutí (CID) pro jednotlivé národní plány obnovy, které zahrnují i ČR. Vystoupení členských států se věnovala zejména důrazu na implementaci příslibených reforem /Pokr. na s. 3/

a na kontrolu poskytnutých prostředků. Následně Rada schválila návrh závěrů Rady k hloubkovým přezkumům v rámci postupu při makroekonomické nerovnováze, který je zahrnut do evropského semestru koordinace hospodářských politik. Závěry vyzývají 9 členských států s makroekonomickou nerovnováhou a 3 členské státy s nadměrnou makroekonomickou nerovnováhou k nápravným krokům.

Na závěr slovinské předsednictví a Komise informovaly o výsledcích jednání ministrů financí a centrálních bankéřů skupiny **G20** ve dnech 7. – 10. července v Benátkách, ze kterého byla vyzdvihnuta zejména problematika firemního zdanění a politické dohody G20 v této oblasti. /R. Franěk/

Zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci > Rada

Ve čtvrtek 15. července proběhlo ve Slovinsku zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci ve formaci ministrů pro vnitřní věci. Českou republiku reprezentoval ministr vnitra, Jan Hamáček. Druhý den navázalo jednání ministrů spravedlnosti, kde delegaci ČR vedl náměstek ministryně spravedlnosti pro řízení sekce legislativní Michal Franěk.

V části pro **vnitřní věci** ministři nejdříve diskutovali o dopadech návrhu nařízení o **umělé inteligenci** na pravomoci a činnost orgánů vymáhání práva. Hlavním tématem avšak byla bezpečnostní spolupráce Unie se zeměmi západního Balkánu při ochraně vnějších hranic a prevence nelegální migrace. Během oběda proběhla debata nad novým paktem EU o azylu a migraci, stranou nezůstala ani aktuální zhoršení bezpečnostní situace na litevsko-běloruských hranicích.

Poslední část diskuze proběhla nad **revizí schengenského hraničního kodexu** a možných opatřeních na vnitřních hranicích v případě krize.

Česká republika zopakovala své dlouhodobé postoje, kdy podporuje boj proti převaděčům, posílení návratové politiky a chce docílit nulové tranzitní migrace, v otázce paktu vyzvala ČR k nalezení shody mezi odpovědností a solidaritou a upozornila na pomoc, kterou dlouhodobě zasílá na projekty v tranzitních zemích.

ČR také odsoudila Bělorusko, vyjádřila plnou podporu Litvě a nabídla i konkrétní pomoc, například vysláním kontingentu policie ČR.

Zásadní diskuze v rámci zasedání **ministrů spravedlnosti** proběhla nad justičními aspekty nařízení o umělé inteligenci, klasifikaci vysoce rizikových systémů umělé inteligence, které jsou přímo spojené se soudními procesy a **využití biometrických dat systémy umělé inteligence v kontextu lidských práv**. Ministři se shodli na tom, že využití biometrické identifikace těmito systémy je v určitých specifických situacích možné, ale je nutné je nařízením ošetřit záruky, které by reflektovaly judikaturu Evropského soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva.

Druhým tématem neformálního jednání **byla justice vstřícná k dětem** a možná další legislativní opatření. Z diskuze ministrů vyplynulo, že nejdůležitější je efektivní implementace stávajících předpisů, řádné proškolení všech osob, které se přijdou do kontaktu s dětmi v rámci soudních řízení, ať již civilních, trestních nebo správních a ministři vyzvali Komisi k usnadnění sdílení případů dobré praxe a finanční podpoře zacílené na vytváření multidisciplinárního a komplexního konceptu přístupu k dětem v soudním řízení.

Během pracovního oběda ministři projednali problematiku **digitálního dědictví**, které s technickým vývojem neustále nabývá na důležitosti. Většina členských států dosud nezaznamenala zásadní problémy vztahující se k vypořádání vztahů k digitálním statkům, členské státy na tuto oblast aplikují obecná pravidla, proto z diskuze nevyplývala nutnost urychleného řešení problematiky na unijní úrovni. /P. Fábry a M. D. Ličková/

Přeshraniční zdravotní hrozby > Evropský parlament

Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI) Evropského parlamentu v uplynulém týdnu hlasoval o zprávě týkající se nařízení o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách. Nařízení je evropským plánem pro mimořádné situace. Výbor vyjádřil podporu novým opatřením, která Komise navrhla. Návrh zahrnuje přijetí plánu zdravotní připravenosti EU na pandemii a silnější monitorovací systém pro včasné odhalování hrozeb.

Výbor podpořil nové právní předpisy zaměřené na lepší zvládnutí závažných přeshraničních zdravotních hrozeb, jako je například pandemie koronaviru. K **hlavním aspektům návrhu** patří podpora solidarity v EU i mimo ni snížením nerovností v oblasti zdraví mezi jednotlivými členskými státy i v jejich rámci. Všichni Evropané tak mají získat stejnou úroveň ochrany před zdravotními hrozbami a mít přístup ke stejné péči a léčbě. Cílem je též posílení operativní koordinace na evropské úrovni. Návrh má zajistit i evropské dodávky zdravotnického materiálu a zavedení inkluzivního řízení v oblasti zdraví.

Evropský parlament v přijatém textu vybízí k tomu, aby základem všech evropských politik byl přístup „**jedno zdraví**“. Krize způsobená onemocněním covidu-19 podle poslanců ukázala, jak může problém veřejného zdraví

ovlivnit fungování všech evropských odvětví. Tento průřezový pohled na zdraví by měl ovlivnit systém předvídání a řešení krizí. EU by měla být připravena řešit nejen budoucí pandemie, ale též environmentální nebo chemickou hrozbu. Evropský parlament proto usiluje o **rozšíření rozsahu působnosti a nástrojů legislativního návrhu nad rámec přenosných nemocí**. Vliv patogenů by podle nich měl být monitorován i u nepřenosných nemocí jako jsou kardiovaskulární a respirační onemocnění, rakovina, cukrovka nebo duševní choroby.

Posílený systém připravenosti a krizového řízení by měl být podle Evropského parlamentu založen na inkluzivním řízení v oblasti zdraví. Výbor podporuje posílení Výboru pro zdravotní bezpečnost a jeho pracovních skupin, zvýšené **zapojení všech evropských agentur** a zřízení Poradního výboru pro mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví.

Evropský parlament navíc usiluje o svěřením úlohy pozorovatele ve Výboru pro zdravotní bezpečnost. Hlasování pléna o postoji k nařízení o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách, které je součástí legislativního balíčku pro vytvoření evropské zdravotní unie, je plánováno na září. /J. Linková/

Ve středu 14. července schválila Komise balíček právních předpisů s názvem „Fit for 55“. Jde o sadu 13 legislativních návrhů, které mají EU přiblížit ke splnění cílů pro rok 2030, tedy snížení emisí skleníkových plynů až o 55 %.

Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI), Evropského parlamentu tento balíček právních předpisů představil výkonný místopředseda Komise odpovědný za Zelenou dohodu pro Evropu Frans Timmermans. Komise chce svých cílů docílit několika způsoby, částečně revizí současné legislativy, ale i přijetím nových směrnic. Součástí revidované legislativy má být např. stávající systém emisního obchodování (EU ETS), směrnice o obnovitelných zdrojích energie (EED), anebo směrnice o zdanění energie. Dále pak počítá EK s přijetím nových opatření, jako je např. akční plán pro lesnictví, návrh týkající se udržitelných pohonných hmot v letecké dopravě (ReFuelEU Aviation) anebo zřízení nového mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM).

Balíček opatření „Fit for 55“ je základní pilíř unijních opatření v oblasti klimatu a tvoří základ tzv. Zelené dohody pro Evropu, která si klade za cíl učinit z Evropy do roku 2050 první klimaticky neutrální kontinent. Závazek EU snížit do roku 2030 své čisté emise nejméně o 55 % byl oznámen i OSN jako příspěvek EU k plnění cílů Pařížské dohody. Schválení tohoto balíčku bude mít široké dopady na všechny evropské regiony, podniky i občany. Cílem balíčku je snížit emise z průmyslu, budov, dopravy a využívání půdy a uvést zásadu „znečišťovatel platí“ do praxe.

To se nejvíc promítne přes revizi stávajícího systému emisního obchodování, jehož cílem bude rozšíření obchodování s emisemi na budovy a silniční dopravu. Komise si uvědomuje velikosti této změny, která je v návrhu kompenzo-

vání zvýšením objemu Inovačního fondu a Modernizačního fondu. Jelikož schválení balíčku bude mít dopady i na domácnosti, jedince a malé podniky, navrhuje Komise vytvoření nového Sociálního fondu pro klimatická opatření s cílem poskytnout členským státům vyčleněné finanční prostředky na pomoc občanům s investicemi do energetické účinnosti, nových systémů vytápění a chlazení a čistší mobility. Sociální fond pro změnu klimatu by byl financován z rozpočtu EU s použitím částky odpovídající 25 % očekávaných příjmů z obchodování s emisemi z paliv používaných v budovách a v silniční dopravě.

Po představení dlouho očekávaného balíčku právních předpisů „Fit for 55“, Frans Timmermans, výkonný místopředseda Evropské komise odpovědný za Zelenou dohodu pro Evropu, přijel v pátek 16. července 2021 na dvoudenní návštěvu ČR. Byla to jeho první návštěva členské země EU po představení nového balíčku právních opatření. Jako důvod své cesty Timmermans uvedl, že i ČR se viditelně potýká s následky klimatických změn a nepředvídatelného počasí, tak jak tomu bylo nedávno na jižní Moravě.

Během své cesty se jednal s předsedou vlády ČR Andrejem Babišem. Dále se sešel s primátorem hl. m. Prahy Zdeňkem Hřibem, který mu představil pražský klimatický plán. S místopředsedou vlády ČR, ministrem průmyslu a obchodu a ministrem dopravy Karlem Havlíčkem a s ministrem pro životní prostředí Richardem Brabcem jel vlakem do Ostravy, kde se společně zúčastnili kulatého stolu s hejtmany Karlovarského, Ústeckého a Moravskoslezského kraje a se zástupci podniků, odborů i regionálních inovačních center. /J. Janek/

Schválené rámcové pozice > Informace

Rámcová pozice ke „Společnému sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě o vztazích mezi EU a Ruskem - vystupovat proti Rusku, omezovat jej a spolupracovat s ním“ (vypracovalo Ministerstvo zahraničních věcí)

Rámcová pozice ke sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Pokyny k čl. 17 směrnice 2019/790 o **autorském právu na jednotném digitálním trhu** (vypracovalo Ministerstvo kultury)

Program evropských institucí od 20. do 26. července > Informace

Neformální zasedání ministrů pro evropské záležitosti ve dnech 22. – 23. července

Na setkání slovinšské předsednictví představí své priority pro následující půlrok s důrazem na agendu Rady pro obecné záležitosti. Následně proběhne výměna názorů k posílení odolnosti EU v reakci na krizi způsobenou pandemií covidu-19.

Neformální videokonference ministrů hospodářství a financí dne 26. července 2021

Hlavním tématem neformální Rady bude provádění Nástroje pro oživení a odolnost (RRF).

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 440, týden od 12. až do 18. července 2021 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Připravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz